

c) Explain in Sanskrit: (any one)

i) यहङ्ग दाशुषे त्व-

माने भद्रं करिष्यसि।

तवेत्तत् सत्यमङ्गिरः॥

ii) अन्धं तमः प्रविशन्ति

येरविद्यामुपासते

ततो भूय श्व ते तमी

य उ विद्यायां रताः॥

d) Write a comprehensive note on Vedic Declension.

OR

Write a note on विनियोग।

598/Sans.

UG/5th Sem/SANH-CC-T-11/24

U.G. 5th Semester Examination - 2024

SANSKRIT

[HONOURS]

Course Code : SANH-CC-T-11

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. Answer any ten of the following questions in Sanskrit language in Devanāgarī Scripts:

2×10=20

- ऋग्वेदस्य प्रथमसूक्तं केन छन्दसा विधृतम्? सूक्तस्यास्य ऋषेर्परिचयम् उल्लिख्यताम्।
- “हीतारं रत्नधातमम्” — अत्र कोरवायते? स कथं ‘रत्नधातमदूषेण वर्ण्यते’?
- “अग्निना रथिमश्नवत्” — ‘रथि’शब्दस्य कोऽर्थः? तस्य वैशिष्ट्यम् आलोच्यताम्।
- के च प्रार्थयाविदेवाः? ते कदा स्तूयन्ते?
- अग्निमूक्ते अग्निदेवः ‘कविक्रतु’रिति कथम् अभिहितः?
- अश्वसूक्तस्य ऋषेः मातापितृनामोल्लेखपूर्वकं परिचयं विब्रियताम्।
- अश्वसूक्तस्य देवतायाः वैशिष्ट्यं कीदृशम्?

598/Sans.

[4]

[Turn Over]

- h) अक्षानां संख्या कति? ते केन निर्मिता?
- i) “द्वेष्टि श्वश्रूप जाया रुणद्धि” — कस्य जाया कम् कथम् अपरुणद्धि?
- j) “न जानीमी नयता वद्धमेतम्” — कमुद्धिशय कः एवं वदति?
- k) ‘अन्येषामस्तमुपनक्तमेति’ — ‘अस्त’ शब्दस्य वैदिकशब्दान्तरम् प्रदीयताम्। अस्य शब्दस्य कोऽर्थः?
- l) “स दाधार पृथिवीं द्यामृतेमां” — ‘स’ इत्यनेन को वर्ण्यते? स कदा समवर्तते?
- m) सामनस्यसूक्तं कुत्र लभ्यते? ‘सामनस्य’ शब्दस्य कोऽर्थः?
- n) भूमिसुक्ते प्राप्तं पृथिव्याः विशेषणद्वयं प्रदीयताम्।
- o) शून्यस्थानं पूर्णं कुरुः—
कस्मै _____ हविषा विधेम।

2. Answer any **four** of the following questions:

5×4=20

a) Translate into Bengali or English (any **one**):

- i) स नः पितेव सुनवे-
ऽने सूपायनी भव।
सचस्वा नः स्वस्तये॥
- ii) प्रावेपा मा बृहतो मोदयन्ति
प्रवातेजा इरिणे वर्वतानाः।
सोमस्येव मौजवतस्य भक्षो
विभीतकी जागृमिहमच्छान्॥

598/Sans.

[2]

b) Translate into Bengali or English (any **one**):

- i) तद् यथा तृणजलायुका तृणस्यान्तं गत्वान्यमाक्रममाक्रम्य आत्मानमुपसंहरति एवमेवायमात्मेदं शरीरं निहत्याविद्यां गमयित्वान्यमाक्रममाक्रम्य आत्मानमुपसंहरति।
- ii) अथ ह याज्ञवल्क्यस्य हे भार्ये वभूवतु मैत्रेयी च कात्यायनी च; तयोर्ह मैत्रेयी ब्रह्मवादिनी वभूव, स्त्रीप्रज्ञैव तर्हि कात्यायनी, अथ ह याज्ञवल्क्योऽन्यद्वृत्तमुपाकरिष्यन्।

c) Write short notes on any **two** of the following:

- i) प्रातरनुवाक्
- ii) विनियोगः
- iii) अभिलषडहः
- iv) तृतीयसवनम्
- d) Give the पदपाठ of the 2(a)(i) OR 2(a)(ii).
- e) Write briefly the essence of सामनस्यसूक्त।
- f) Write a short note on Vedic स्वर।

3. Answer any **two** of the following questions:

(One must be written in Sanskrit language in Devanāgarī Scripts):

10×2=20

- a) Give a pen picture of the life of कितव as described in अक्षसूक्त।
- b) Bring out the significance of शिवसंकल्पसूक्त।

598/Sans.

[3]

[Turn Over]